

ULUSAL POLİTİKALAR, BİLGİ, KÜLTÜREL MİRAS

Ali Rıza ALTUNEL

Kültür Varlıkları ve Müzeler

Genel Müdür Yardımcısı

Son yıllarda ülkemizde bilgi politikalarının hayata geçirilmesi konusunda önemli adımlar atıldığını görmekteyiz. Yaşadığımız yüzyılda hangi alanda olursa olsun; ister sağlık, ister eğitim, ister savunma, ister ulaşım, ister kültür alanında olsun tüm alanlarda binlerce yıllık deneyimlerle edinilen bilginin bizleri geleceğe taşımanın ana unsuru olacağını söyleyebiliriz.

Bilgi politikalarının tanımlarında farklılıkların olduğu ve çeşitli bakış açlarına göre bu tanımların yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte bu politikaların genel özellikleri, toplumların insan kaynakları, bilimsel, ekonomik, teknolojik, kültürel değerlerini daha işler hale getirmek ve buradan yola çıkarak ülkelerin kalkınmalarına destek olmaktır.

Bu bağlamda, “kültürel politikalarını” bir ulusun kültür birikiminin ya da mirasının bir yansıması olarak tanımlayabiliriz. Bir ulusun kültürel mirası, uluslararası alanda onun mülkiyetinin ve zenginliğinin de en temel unsurudur. Bu nedenle öncelikle devletin değışmez bir kültür politikası olmalıdır.

Ayrıca, eğitim ve kültür politikalarının birbirlerini tamamlayan unsurlar olduğu bilinci ile hareket edilmeli ve bu politikalar birbirlerini destekler nitelikte olmalıdır.

UNESCO tarafından ilk kez 1969 yılında kullanılan ve “devlet tarafından uygulanan kültürel faaliyetlere temel sağlayacak ilkeler, idari ve mali uygulama ve prosedürler bütünü” olarak tanımlanan kültür politikası, dünyada birçok ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınma çabalarının temelini oluşturmaktadır.

Kültür politikaları ile devletin, kültürel mirası korurken aynı zamanda, halkın "kültürel yaşama erişim ve katılımı için elverişli koşulları oluşturması" beklenmektedir. Ülkemizde kültür politikaları; anayasa, kalkınma planları, yasalar, yönetmelikler, hükümet programları, siyasi parti programları ve millî kültür şûraları ile şekillenmektedir.

Farklı kaynaklarda yer alan bu yaklaşımları benimseyen ve ulusal düzeyde referans çerçeve belgesi niteliğindeki Millî Kültür Strateji Belgesi (2018-2023) de ulusal kültür politikaları konusunda bir yol haritası çizilmesi amacıyla hazırlanmıştır

Kültür politikalarının oluşturulmasında ana madde olan kültürel bilgi havuzu, kültürel mirasın bileşenleri olan somut ve somut olmayan kültürel mirasımız ile taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarına ait bulgulara ulaşılması, bu bulguların veriye dönüşmesi ve bilginin arşivlenmesi süreci ile oluşur.

Bulgulara Ulaşılması

Bakanlığımızca gerçekleştirilen yerli ve yabancı bilimsel kazılar, yüzey araştırmaları, saha çalışmaları kültürel mirasımıza ait bulgulara ulaşılmasını sağlar. Araştırmalar ve toplanan bulgularla ile kültürel varlıkların taşıdığı bilgi ortaya çıkarılarak kültür varlığına bir anlamda anlam yüklenir.

Bulguların Veriye Dönüşümü

Bakanlığımızca gerçekleştirilen bilimsel kazılardan elde edilen eserler veya satın alma, bağış gibi yollarla müzelerimize kazandırılan kültür varlıkları, müzelerimizde Müze Araştırmacıları ve Arkeologlar tarafından incelenmekte, bulgular veriye dönüştürülerek müze envanteri oluşturulmakta, ayrıca bilgi olarak derlenerek yayına hazır hale getirilmektedir.

Kültür varlıklarından verilerin elde edilmesi detaylı incelemelerle ve bu incelemeler sonucu bulguların mzeciler tarafından yorumlanması ile elde edilir. Bulguların veriye dnstrlmesi mzecinin araştırma sürecinin en önemli bölümüdür.

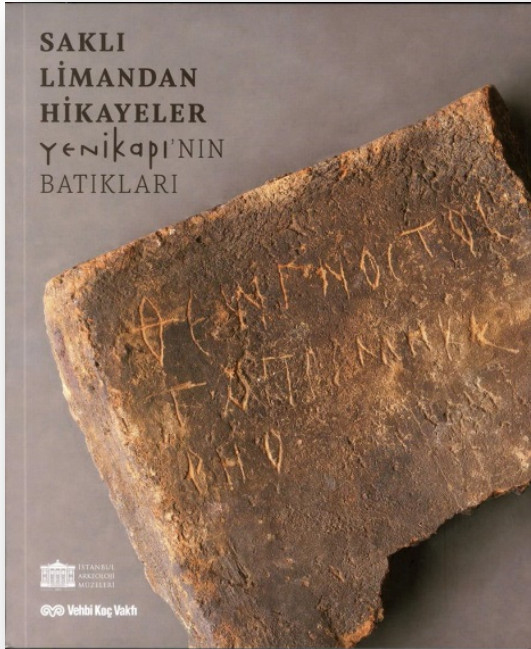

Ayrıca, kültür varlıkları üzerinde yerli ve yabancı bilim insanları bilimsel çalışmalar ve yayınlar yapabilmekte, bu yolla oluşan bilgi, kültürel miras bilgi havuzunda yerini almaktadır.

Bulguların veriye dönüştürülmesi sürecinde üniversitelerimizin Arkeoloji, Sanat Tarihi, Antropoloji, Hititoloji, Sümeroloji, Etnoloji, Halkbilim gibi bölümleri ile Bakanlığımız arasında sürdürülen ortak çalışmalar ve işbirlikleriyle elde edilen bulgular bilimsel bilgiye dönüştürülerek ulusal ve uluslararası ölçekte bilim camiasına ve araştırmacılara sunulmaktadır.

Verilerin Arşivlenmesi

Elde edilen veriler ışığında ve ilgili yönetmelikler çerçevesinde müze kayıtlarına verilerin yazılı ve dijital ayrıca fotoğraflama yöntemiyle arşivlenmesi, kısacası müze arşivinin oluşturulması bilginin gelecek nesillere aktarılmasındaki en önemli adımdır.

Restorasyon Öncesi

Restorasyon Sonrası

Bilginin Paylaşımı

Verilerin bilgiye dönüştürülmesi sürecinin ardından bilginin hem araştırmacıların hem de kamuoyunun kullanımına sunulması bilgi paylaşımı sürecini oluşturmaktadır. Müze arşivlerinden ve kütüphanelerinden yararlanma bilginin paylaşım sürecini oluşturmaktadır.

Bilginin Dijital Ortama Aktarımı

Kültürel mirasa ilişkin bilimsel yollarla elde edilen bilginin klasik envanterleme yöntemine ek olarak ve belirlenen standartlara bağlı kalarak dijital ortama aktarılması, değerlendirilmesi ve paylaşılması yönündeki çalışmalar Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünde yürütülmektedir.

- Müze Ulusal Envanter Sistemi (MUES)
- Taşınmaz Ulusal Envanter Sistemi (TUES)

Projelerimizle bilginin nesilden nesile aktarılması yönünde önemli çalışmalara imza atmıştır.

Kültür Politikaların Belirlenmesinde Bilgi

Kültürel bilgi, ulusal ve uluslararası ölçekte kültür politikalarının oluşturulması, bu politikaların geliştirilmesi yönündeki çalışmalara adeta kılavuzluk etmektedir. Ayrıca kültürel bilgi, kültür politikalarının en önemli çıktısı niteliğindeki kanunların, yönetmeliklerin, yönerge ve genelgelerin ana veri kaynağı olarak da nitelendirilebilir. İnsanoğlunun bu dünyadaki serüvenine bakıldığında bıraktığı maddi ve manevi izleri anlamamanın, yorumlamamanın ve bilgiye ulaşmanın bize sağlam ve güçlü temeller üzerine kurulu bir kültür politikası inşa etmemizde aracılık edeceği görülmektedir.

Bitlis, Ahlat

Bu noktada kültürel miras alanında görev yapan ve bu konuda politika üretme sorumluluğu bulunan bizlerin üzerine oldukça fazla görev düştüğünü söyleyebiliriz.

